

Kil-Nõmme alevivalitsus.

Kil-Nõmme.

Haridusministeeriumi Teataja

AMETLIK AJAKIRI.

Ilmub tarviduse järgi, umbes 20 vihikut aastas. Toimetuse asukoht ja aadress:
Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telefon 453-49

Nr. 7.

4. märtsil 1937.

Nr. 7.

Riigivanema tänuavaldus õppejõududele, noorsoo- ja haridustegelastele, õpilastele, noortele ja lastevanematele.

Haridusmin. Koolivalitsuse 1937. a. 20. veebruari ringkiri nr. 32495 riigikeele eksamite asjas.

Haridusmin. Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1937. a. 26. veebruari ringkiri nr. 32511 Eesti Rahva Muuseumi rahvateaduslikkudele küsimustele vastamise asjas.

Väljavõte Sõjaväeteenistuse seadusest.

Riigivanema tänuavaldus õppejõududele, noorsoo- ja haridustegelastele, õpilastele, noortele ja lastevanematele.

Eesti Vabariigi Iseseisvuse aastapäeva ja Riigivanema sünnipäeva puhul on paljud koolid ja noorsoo-organisatsioonid ning hariduslikud seltsid ja ühingud koos õppejõududega, õpilastega, noortega ja lastevanematega tervitanud Riigivanemat ja saatnud temale õnnesoove, avaldades sellega Riigivanemale austust ja lugupidamist, tänades teda riigi juhtimise ja rahva elu õnneliku edendamise eest ning soovides temale palju jõudu ja head tervist edaspidiseks tegevuseks meie kalli kodumaa õitsenguks.

Riigivanema nimel teatan kõigile tervitajaile ja õnnesoovijaile, et Riigivanem avaldab teile tänu tervituste ja õnnesoovide eest.

Palun koolijuhatajaid edasi anda Riigivanema tänu õpetajaile, noorsoo- ja haridustegelastele, õpilastele, noortele ja lastevanematele.

Tallinnas, 27. veebruaril 1937.

A. JAAKSON
Haridusminister.

AMETLIK OSA.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1937 a. 20. veebruari ringkiri nr. 32495 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele, koolinõunikkudele ja mitteeesti rahvusest õppejõududele riigikeele eksamite asjas.

HM Koolivalitsus teatab, et Mitteeesti rahvusest õppejõudude riigikeele praktilise oskuse korralduse (HM T 18 — 1936) § 3 ettenähtud eksamid peetakse Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Teatajas nr. 4 — 1932 avaldatud kava ulatuses Haridusministeeriumi Koolivalitsuse komisjonis, mis koosneb haridusnõunikust algkoolide alal komisjoni esimehena ja kahest liikmest, kusjuures üheks liikmeks on vastava ringkonna koolinõunik ja teise liikme määrab HM Koolivalitsuse direktor.

Õppejõule riigikeeles täendamiseks määratud tähtaja lõppemisel esitab koolinõunik HM Koolivalitsusele vastava õppejõudude nimestiku. Pärast selle nimestiku saamist määrab HM Koolivalitsus eksamite tähtaja ja teatab sellest koolinõunikule.

Haridusminister A. Jaakson.

Koolivalitsuse direktor O. J. Kiisel.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1937 a. 26. veebruari ringkiri nr. 32511 koolide juhatajaile Eesti Rahva Muuseumi rahvateaduslikkudele küsimustele vastamise asjas.

Eesti Rahva Muuseumi poolt saadetakse koolidele Rahvateaduslikud küsimuskavad IX mitmesuguste etnograafiliste nähete levingu selgitamiseks. Palume koolijuhatajaid ja õpetajaid aidata kaasa Muuseumi tähendatud ettevõttele ja virgutada õpilasi küsimuskavas toodud küsimuste vastamisele.

Koolivalitsuse direktor O. J. Kiisel.

Kutseoskuse osakonna direktori aset. J. Kiivet.

Väljavõte Sõjaväeteenistuse seadusest.

RT 15—1937, 116.

§ 1. Eesti Vabariigi iga kodaniku pühim kohus on kaitsta Eesti Vabariiki ja selles kehtivat seaduslikku korda.

§ 2. Riigikaitseks ettevalmistumise ja valmisoleku ning riigikaitse teostamise alal käesoleva seaduse alusel kodanikkudel lasuvate kohuste täitmine moodustab sõjaväeteenistuse.

Aja kestusel, mil kodanik on kohustatud kandma sõjaväeteenistuskohuseid, on ta sõjaväeteenistuskohuslik.

§ 3. Sõjaväeteenistus on kohuslik Eesti Vabariigi kõigile meeskodanikkudele ja iga meeskodanik peab isiklikult täitma selle teenistuse kohuseid käesolevas seaduses ettenähtud alustel ja korras.

§ 4. Sõjaväeteenistus jaguneb:

- 1) riigikaitseks kasvatuseks ja õpetuseks;
- 2) tegelikuks sõjaväeteenistuseks;
- 3) teenistuseks reservis.

§ 5. Riigikaitseks kasvatuse ja õpetuse all mõistetakse riigikaitsest ettevalmistamist, mis antakse:

- 1) õppeasutistes õppijatele — õppeasutistes viibimise kestusel;
- 2) koolis mittekäijatele — enne ajateenistusse astumist.

§ 14. Riigikaitsele kasvatusele ja õpetusele alluvad:

- 1) kõigis õppeasutistes, kaasa arvatud Tartu Ülikool ja Tallinna Tehnikainstituut, õppivad meeskodanikud — kogu õppeasutistes viibimise aja kestusel;
- 2) koolis mittekäijad meeskodanikud — alates 13. eluaastast kuni sõjaväkke ajateenistusse astumiseni.

Riigikaitseks kasvatuse ja õpetuse teostamise lähemad alused, ulatuse ja korra määrab Riigivanem.

§ 15. Riigivanemal on õigus oma määrusega vabastada eelmises (14.) paragrahvis ettenähtud riigikaitseks kasvatuse ja õpetuse kohustest:

- 1) õpilasi (§ 14 p. 1), kes on täitnud ajateenistuse;
- 2) õpilasi (§ 14 p. 1), kes ei ole täitnud ajateenistust, — üksikute õppeaastate või õppeasutiste järgi;
- 3) koolis mittekäijaid (§ 14 p. 2) — kas kõiki või osaliselt.

§ 34. Sõjaväeteenistuskohuslikud kodanikud, kes on omandanud kõrgema hariduse, on kohustatud kolme kuu jooksul pärast kõrgema õppeasutise lõpetamist sellest teatama ja esitama oma kõrgemat haridust tõendava dokumendi ärakirja:

- 1) tegelikus sõjaväeteenistuses olles — oma ülemusele;
- 2) reservis olles — kohaliku sõjaväeringkonna staabile.

Need, kes on omandanud kõrgema hariduse enne käesoleva seaduse kehtimahakkamist, on kohustatud samas korras sellest teatama kuue kuu jooksul pärast käesoleva seaduse kehtimahakkamist.

§ 58. Peale tervislike põhjuste (§ 56) lükatakse kutsealustel ajateenistusse võtmine edasi järgmistel alustel:

- 1) ühel kaksikvendadest — perekonnapea või selle puudumisel mõlema kaksikvenna palvel kuni teise kaksikvenna poolt ajateenistuse täitmiseni;
- 2) kutsealusel, kelle vanem vend on ajateenistuses või kes ühel ajal vanema vennaga ajateenistusse vastu võetakse — perekonnapea palvel kuni vanema venna poolt ajateenistuse täitmiseni;
- 3) kutsealusel, kelle perekonnas ei ole peale tema teisi töövõimelisi liikmeid või kelle majanduslik seisukord on iseäranis raske — perekonnapea palvel kuni kahe aastani;

- 4) riigi- ja omavalitsuste koolide ning õigustega erakoolide õpilastel hariduse jätkamiseks — õpilaste eneste sellekohasel palvel järgmiselt:
- a) merekoolide, Tallinna Tehnikumi, sellele vastavate ja selle ning kõrgemate õppeasutiste vahepealsete tehnikakoolide õpilastel — kuni selle aasta 10. juunini, mille jooksul nad saavad 25-aastaseks;
  - b) kõigi teiste õppeasutiste õpilastel, välja arvatud algkoolid ja kõrgemad õppeasutised — kuni selle aasta 10. juunini, mille jooksul nad saavad 23-aastaseks;
  - c) kõrgemate tehniliste õppeasutiste üliõpilastel ning ülikoolides keemiat, arsti-, loomaarsti- või rohuteadust või tehnilisi teadusi õppival üliõpilastel — kuni selle aasta 10. juunini, mille jooksul nad saavad 27-aastaseks.

Välisriikide koolides õppival Eesti kodanikkudel lükatakse ajateenistusse võtmine edasi hariduse jätkamiseks samadel alustel kui Vabariigi koolide õpilastele. Kahtluse korral, kas välisriigi kooli, mille õpilane palub ajateenistusse võtmist edasi lükata, lugeda ajateenistusse võtmise edasilükkamist õigustavate koolide hulka, otsustab küsimuse Sõjavägede Juhataja kokkuleppel Haridus- ja Sõjaministriga.

Punktides 1, 2 ja 4 tähendatud juhtudel otsustab edasilükkamise sõjaväeringkonna ülem, punktis 3 tähendatud juhtudel — sõjaväeteenistuskomisjon.

§ 59. Palved ajateenistusse vastuvõtmise edasilükkamiseks esitatakse hiljemalt 15. septembriks selle sõjaväeringkonna ülemale, kelle piirkonnas paluja on registreeritud kutsealusena.

Eelmise (58.) paragrahvi p. 3 põhjal esitatud palvele lisandatakse vastavad tõendused elukoha järgi kohalikult linnapolitseilt või omavalitsusasutistelt paluja varalise ja perekondliku seisuga kohta või kohaliku riigi- või omavalitsusteenistuses oleva arsti tunnistus paluja perekonnaliikmete töövoime kaotuse kohta.

Eelmise (58.) paragrahvi p. 4 põhjal antud palved esitatakse vastavate koolijuhatajate kaudu. Välisriikide koolides õppivad esitavad oma palved Haridusministeeriumi kaudu.

Kui kutsealune, kelle ajateenistusse võtmine on hariduse jätkamiseks edasi lükatud, lahkub koolist enne temale vastuvõtmiseks määratud tähtaega, on ta kohustatud sellest teatama vastava sõjaväeringkonna staabile seitsme päeva jooksul pärast koolist lahkumist.

§ 70. Reservlastest kuuluvad arvestamisele:

- 1) ohvitserid ja kõrgema haridusega muud reservlased — kogu reservis viibimise aja kestusel;
- 2) kõik muud reservlased — kuni selle kalendriaasta lõpuni, mille jooksul nad saavad 45-aastaseks.

Rüugivanemal on õigus p. 2 tähendatud reservlastest määrata arvestamisele ka vanemaid kui 45-aastasi, kas kõiki või osaliselt,

ja vabastada arvestamisest aega veel mitte teeninud 17—20-aastasi reservlasi, kas kõiki või osaliselt.

§ 71. Reservlasi arvestavad nende elukoha järgi: maal — valla- ja alevivalitsused, linnas — vastavad linna politseijaoskonnad.

Erandina arvestavad:

- 1) vangistusasutistes vahi all viibijaid — vastavad vangistusasutised;
- 2) käesoleva seaduse § 93 ja 95 tähendatud reservlasi — asutised ja ettevõtted, kus need reservlased teenivad.

§ 72. Eelmises (71.) paragrahvis nimetatud arvestamisasutiste tegevust reservlaste arvestamise alal juhivad ning nendelt vajalikkude andmete koondamist teostavad:

- 1) igas sõjaväeringkonnas — sõjaväeringkonna staap;
- 2) üleriigiliselt — Sõjavägede Staap.

§ 73. Arvestamisasutiste tegevust reservlaste arvestamise alal on õigus igal ajal revideerida kas isiklikult või alluvate kaudu:

- 1) igas sõjaväeringkonnas — sõjaväeringkonna staabi ülemal ja temast kõrgematel ülematel;
- 2) kõigis sõjaväeringkondades — Sõjavägede Staabi vastava ala osakonna ülemal ja temast kõrgematel ülematel.

§ 74. Arvestamiseks on meeskodanikud kohustatud end registreerima kohalikus arvestamisasutises (§ 71):

1) aega mitteteeninud:

- a) 17-aastased — selle aasta 1. jaanuariks, mille jooksul nad saavad 18-aastaseks;
- b) 17—35-aastased, kes kuuluvad registreerimisele, kuid mõnesugustel põhjustel ei ole end registreerinud eelmises punktis tähendatud ajaks — seitsme päeva jooksul, arvates arvestamisüksuse piirkonda ilmumise päevast;
- 2) reservi arvamisel — seitsme päeva jooksul pärast reservi arvamist;
- 3) elukoha muutmisel ühest § 71 esimeses lõikes tähendatud arvestamisasutise piirkonnast teise — seitsme päeva jooksul pärast vanast elukohast lahkumist, registreerides end uues arvestamisasutises;
- 4) lahkudes ametikohalt, millistel teenijad käesoleva seaduse § 93 või 95 põhjal ei kuulu mobiliseerimisele või on vabastatud kogumiskohta ilmumisest — seitsme päeva jooksul pärast ametist lahkumist;
- 5) välisriiki sõidu puhul — enne ärasõitu ja välisriigist tagasisõidu puhul — seitsme päeva jooksul tagasisjõudmise päevast arvates.

Registreerimisel on meeskodanikud kohustatud esitama p. 1 tähendatud juhtudel — vanust tõendava dokumendi, p. 2—5 tähendatud juhtudel, välja arvatud välisriiki sõidu puhul enne ärasõitu — sõjaväeteenistuse tunnistuse.

§ 75. Eelmise (74.) paragrahvi p. 3 ja 5 täitmine ei ole sunduslik, kui isik oma alalisest elukohast ajutiselt eemal viibib ja kui ajutine eemalviibimine ei kesta üle kolme kuu. Peale selle p. 3 täitmine ei

ole sunduslik, kui isik lahkub ajutiselt oma alalisest asukohast kooliskäimiseks siseriigis.

Ajutiselt oma alalisest elukohast eemalviibimisel on reservlane kohustatud tarvitusele võtma abinõud selleks, et ta tegelikku sõjaväeteenistusse kutsumise korralduse õigel ajal teada saaks ja tegelikult võiks ilmuda tähtjaks määratud kohta.

§ 76. Arvestamisel saadud andmete võrdlemiseks tegelikult arvel olevate reservlastega, samuti reservlaste sõjaväeteenistuskõllikkuse kontrollimiseks on õigus korraldada vajaduse järgi reservlaste kontrollkogumisi Sõjavägede Juhataja korraldusel.

§ 77. Isiklikust ilmunisest kontrollkogumistele on vabastatud.

- 1) käesoleva seaduse § 93 ja 95 tähendatud reservlased;
- 2) laeva- või sadamateenijad;
- 3) vahi all viibijad;
- 4) need, kes haiguse tõttu ei saa ilmuda.

Laeva- või sadamateenijate kohta on vastavad asutised ja ettevõtted kohustatud saatma kohaliku sõjaväeringkonna staabi ülemale teatavate isikute nimekirja.

Vahi all viibijate kohta saadavad teateid kohaliku sõjaväeringkonna staabi ülemale need vangistusasutised, politseiasutised ning valla- ja alevivalitsused, kelle juures nimetatud isikud vahi all viibivad.

Haiguse tõttu mitteilmunud on kohustatud saatma kohaliku sõjaväeringkonna staabi ülemale haiguse tõenduse.

§ 93. Mobiliseerimisele ei kuulu Riigivanem ja Riigikontrolör ega Riigikogu, Vabariigi Valitsuse ja Riigikohtu liikmed.

§ 95. Mobiliseerimisele kuuluvatest reservlastest on kogumiskohtadesse ilmunisest (§ 94) vabastatud:

- 1) Sõjaministeeriumis ja sõjaväes teenivad reservlased;
- 2) need, kes teenivad riigi- või omavalitsusasutistes või ettevõtetes niisugustel ametikohtadel, kust neid ei ole võimalik ära võtta riiklikkudes huvides;
- 3) need, kes oma ameti tõttu on kohustatud osa võtma mobilisatsiooni teostamisest;
- 4) need, kes teenivad eraettevõtetes ja -asutistes ja keda riiklikkudes huvides ei ole võimalik ära võtta nende tegevuse või töö juurest.

Punktis 2 tähendatud ametikohtade nimestiku kinnitab Riigivanem Sõjaministri ettepanekul.

Punktides 3 ja 4 tähendatud ametikohtade või isikute nimestikud kinnitab Sõjavägede Juhataja.

§ 110. Tegelikku sõjaväeteenistusse määramisest vabastatakse § 95 p. 2, 3 ja 4 tähendatud reservlased kuni tähtaegadeni, mis ette nähakse sama paragrahvi alusel kinnitatud nimestikkudes.

IV.

Täisealisi meeskodanikke, kes ei ole sõjaväes ajateenistust täitnud, ei või määrata riigi- ega omavalitsusteenistusse, kui nad ei ole ajateenistuskohustest vabastatud seaduslikul alusel või kui neil ei ole ajateenistusse ilmumine edasi lükatud.

V.

Õppuste või katsemobilisatsiooni korral reservist tegelikku sõjaväeteenistusse võetud riigi- ja omavalitsusteenijatele jäävad alles tegelikku sõjaväeteenistusse astumisel nende ametikohad ja riigi- või omavalitsusasutiste poolt antud korterid. Tegelikus sõjaväeteenistuses olles saavad nad palka omal soovil kas endiste ametikohtade järgi neilt riigi- või omavalitsusasutistelt, kus nad teenisid enne tegelikku sõjaväeteenistusse astumist, või Sõjaministeeriumist või sõjaväest seal ettenähtud normide järgi.

Kui õppused kestavad viis päeva või vähem, siis õppustele kutsutud riigi- ja omavalitsusteenijad saavad palga oma endise ametikoha järgi neilt riigi- või omavalitsusasutistelt, kus nad teenisid enne tegelikku sõjaväeteenistusse astumist.

Pärast tegelikust sõjaväeteenistusest vabanemist kaotavad riigi- ja omavalitsusteenijad õiguse oma endiste ametikohtade ja korterite peale, kui nad mõjuvate põhjusteta ei ilmu ametisse ühe nädala jooksul pärast tegelikust sõjaväeteenistusest vabanemist.

VI.

Mobilisatsiooni või sõja korral reservist tegelikku sõjaväeteenistusse võetud riigi- ja omavalitsusteenijatele jäävad alles tegelikku sõjaväeteenistusse astumisel nende ametikohad, ja kui nad on perekonnainimesed, siis jäävad neile ka riigi- või omavalitsusasutiste poolt antud korterid nende perekondade kasutada.

Tegelikus sõjaväeteenistuses olles saavad mobiliseeritud riigi- ja omavalitsusteenijad palka mitte riigi- või omavalitsusasutistelt, vaid Sõjaministeeriumist või sõjaväest seal ettenähtud ametikohtade ja normide järgi.

Pärast tegelikust sõjaväeteenistusest vabanemist kaotavad riigi- ja omavalitsusteenijad õiguse oma endiste ametikohtade ja nende perekondadele kasutada jäetud korterite peale, kui nad mõjuvate põhjusteta ei ilmu ametisse ühe kuu jooksul pärast tegelikust sõjaväeteenistusest vabanemist.

VII.

Ajateenistuse täitmiseks tegelikku sõjaväeteenistusse võetud riigi- ja omavalitsusteenijad võetakse tegelikust sõjaväeteenistusest vabanemisel tagasi nende endistele ametikohtadele riigi- või omavalitsusasutistes, kui nad ilmuvad teenistusse ühe kuu jooksul pärast ajateenistusest vabanemist.

VIII.

Õppuste, katsemobilisatsiooni, mobilisatsiooni või sõja korral või ajateenistuse täitmiseks tegelikku sõjaväeteenistusse võetud riigi- või omavalitsusteenija tegelikus sõjaväeteenistuses oleku ajaks tema ametikohale palgatud asetäitja kuulub teenistusest vabastamisele või teisele ametikohale määramisele, kui tegelikust sõjaväeteenistusest vabanenud riigi- või omavalitsusteenija ilmub teenistusse ettenähtud tähtaja (V, VI ja VII osa) jooksul.

IX.

Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli seaduse (RT 122/123 — 1925) § 94 täiendatakse kolmanda lõikega ja kogu paragrahv pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 94. Õppetöö Ülikoolis korraldatakse nõnda, et teaduskonnades peale üldiselt nõutavate eel- ja põhiainetete omandamise võimalik on valida üksikuid teaduse erialasid õppimise aineks. Iga ala kohta töötavad teaduskonnad välja õppekavad kooskõlas teaduslike ja nende ameteksamite kohta maksvate riiklike nõudmistega ja Ülikooli Nõukogu üldiste juhtmõtetega.

Õppekavad kinnitab Ülikooli Nõukogu.

Riigikaitselist õpetust meessoost üliõpilastele korraldab Ülikool määruse alusel, mis antakse Riigivanemalt Sõjaväeteenistuse seaduse põhjal.

X.

Eesti Vabariigi Tallinna Tehnikainstituudi seaduse (RT 54 — 1936) § 59 täiendatakse teise lõikega ja kogu paragrahv pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 59. Eesti Vabariigi Tallinna Tehnikainstituudi õppekavad töötab välja Nõukogu ja esitab Haridusministrile kinnitamiseks.

Riigikaitselist õpetust meessoost üliõpilastele korraldab Tehnikainstituut määruse alusel, mis antakse Riigivanemalt Sõjaväeteenistuse seaduse põhjal.

XIII.

Balti eraseadust täiendatakse paragrahviga 4188¹ ja 4220¹ järgmises redaktsioonis:

§ 4188¹. Tegelikku sõjaväeteenistusse õppustele kutsutud teenistusesaajaga ei või teenistuseandja lõpetada teenistuslepingut tähendatud õppustele kutsumise ja õppustel viibimise tõttu teenistusest äraoleku pärast, kui tähendatud õppustele kutsutud isikud on teatanud õppustele minekust teenistuseandjale ja kui nad ilmuvad teenistusse ühe nädala jooksul pärast õppustest vabanemist. Õppustele kutsutuil ei ole õigust nõuda tööandjalt teenistustasu teenistusest äraoleku aja eest.

§ 4220¹. Perelepingu lõpetamisel teenijaga tema tegelikku sõjaväeteenistusse õppustele kutsumise korral kohaldatakse § 4188¹ eeskirja.

MITTEAMETLIK OSA.

Avalikkude raamatukogude võrku kuuluvate raamatukogude arv 1. jaanuariks 1937.

1. Tallinnas 6	6. Rakveres 1
2. Tartus 6	7. Viljandis 1
3. Narvas 3	8. Valgas 1
4. Pärnus 5	9. Haapsalus 1
5. Nõmmel 1	10. Harjumaal 104

11. Järvamaal	74	17. Viljandimaal	60
12. Läänemaal	49	18. Valgemaal	26
13. Saaremaal	44	19. Võrumaal	64
14. Pärnumaal	74	20. Petserimaal	25
15. Virumaal	76	21. Saksa kultuurv.	9
16. Tartumaal	106		

Kokku: 736

Statistilisi andmeid.

Ajakirja „Eesti Statistika“ 1936. a. märtsikuu — 1937. a. jaanuarikuu numbrites on avaldatud Haridusministeeriumi ning temale alluvate ja järelevalvele kuuluvate asutiste tegevuse alalt ja tegevusse puutuvad järgmised kirjutised ühes statistiliste andmetega:

- Õpilaste edasijõudmine alg- ja keskkoolis, nr. 172(3).
- Sündimus, suremus, abiellumus ja rahvastiku arv 1935. a., nr. 172(3).
- Asustamistihedus ja rahvaarvu muutumine Eestis, nr. 173(4).
- Rahvastiku demograafiline koostis, nr. 173(4).
- Rahvastik töötajana ja tarbijana, nr. 174(5).
- Perekonnanimede statistika, nr. 174(5).
- Ajakirjandus 1935. a., nr. 175(6).
- Rahvastiku leibkonna koostis, nr. 176(7) — 177(8).
- Abiellumus, nr. 178(9).
- Sündimus, nr. 179(10).
- Suremus, nr. 181(12).
- Alg- ja keskkoolid 1935/36. õ/a., nr. 181(12).
- Rahvastiku iive, nr. 182(1).
- Avalikud raamatukogud 1935/36. a., nr. 182(1).
- Õpperuumid alg- ja keskkoolis 1935/36. õ/a., nr. 182(1).

Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna kaastöölise nimestik.

Noorsoo organiseerimise seaduse § 8 alusel on Haridusminister nimetanud Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna kaastööliseks järgmised koolinõunikud: Jaan Juhandi, Mihkel Roots, Jaan Karu, Hugo Summer ja Erich Muuga.

Raudteevalitsuse eksploatatsiooniameti 1937 a. 7. veebruari kiri nr. T-1214 Haridusministeeriumi Koolivalitsuse direktorile õpilaste huvi- ja õppereiside korraldamise asjas.

Kodumaaga tutvumise eesmärgil mõned koolid korraldavad oma õpilastele huvi- või õppereise, kasutades selleks grupisõitude 50%-st hinnaalandust.

Et niisuguseid huvi- ja õppereise laiemais ringkonnis elustada ning soodsamaile tingimustele kohaldada, nõustuks Raudteevalitsus neid korraldama, eriti selleks käiku määratavais huvirongides 70% sõiduhinnaalandusega, kui ühisest matkast võtaks osa vähemalt 500 maksulist reisijat.

Huvironge sarnasel korral võiks määrata käiku vastavalt sõitjate soovile kas tavalise huvirongina teatavasse sihtkohta ja tagasi, või ringsõiduna, kusjuures oleksid peatused kauncimais maakohdades ja ööbimine suuremais keskuses, kus kergem lahendada toitlusküsimust. Ööbimiseks sel puhul võib kasutada vaguneid, millega langeks ära tülikas ja ka kulukas öökorterite küsimus. Samuti soodsalt lahenduks kaasavõetava tarviliku reisivarustuse (vaibad, kohvrid, padjakesed) küsimus, kuna matkajad vabanevad nende koormavast kaasakandmisest, jättes need matkade puhuks vagunisse.

Ka on võimalus huvirong peatada vaatamisväärsustega tutvumiseks teataval jaamadevahel, kusjuures matkajad hiljem suunduks lähemalasuvas jaamas ootavale huvirongile, teostades nii 2—3 km rännakuid.

Näitena olgu toodud mõningate maršruutide võrdlevad hinnad 50% ja 70% hinnaalanduse juures:

	õppereis 50%	huvirongiga 70%
Tallinn—Narva ja tagasi . . .	Kr. 3.95	Kr. 2.40
Tallinn—Tartu ja tagasi . . .	„ 3.65	„ 2.20
Tallinn—Aegviidu ja tagasi . .	„ 1.10	„ 0.70
Tartu—Taevaskoja ja tagasi . .	„ 0.75	„ 0.45

Ringsõite:

Tallinn—Irboska—Võru—Valga—Tallinn õppereis 50% — kr. 6.70, huvirongiga 70% kr. 4.—

Tallinn—Sad.—Viljandi—Pärnu—Sindi—Tallinn—Sad. õppereis 50% — kr. 3.90, huvirongiga 70% kr. 2.35.

Päale huvirongide on võimalus õppereise korraldada ka grupisõitude alusel 50% hinnaalandusega sõitjate poolt määratavate maršruutide järele (RT 28 — 1935 § 24 p. 1). Suuremate (40 inimest) gruppide sõidul antakse nende kasutada eraldi vagunid; neid on võimalik vahe- või sihtjaamades rongist maha haakida ja sõitjate soovil tasuta puhkeruumiks jätta, kui peatus ei kesta üle 24 tunni.

Kuna grupisõitudel sobiva rongi määrab Raudteevalitsus, peaksid soovid varakult teatavaks tehtama.

Grupisõitudel antakse võimaluse järele tarvitada ka voodipesu, vaip, padi ja magamiskott. Selle eest võetakse maksu grupisõitudel igalt magamistarvete komplektilt esimesel päeval kr. 1.— ja igal järgmisel päeval kr. 0.25, magamiskoti eest üksi võetakse maksu kr. 0.25 päevas. Huvirongis aga kr. 1.50 iga komplektilt kogu sõidu vältel.

Palun Teie lahkelt korraldust, et koole saaks informeeritud meie ettepanekuist ja nad aegsasti teataks Eksploatatsiooniametile oma arvamused huvirongide sihtkohtade ja maršruutide suhtes, et neid ühiselt kaalutleda ja välja töötada vastavalt osavõtvate koolide soovidele.

Ülaltoodud tingimustel leiaksid koolide soovid vastutulekut õpilastele ka suusarongide korraldamise suhtes.

Eksploatatsiooniameti juhataja kol.-leitnant I. Kasak.

Liiklemistoimkonna juhataja Reiman.

Eesti Vabariigi gümnaasiumide lõpetanute edukus Tartu Ülikoolis.

Gümnaasium	Gümnn. lõpetanute arv 1926—1931(incl.)			Ülik. 1926—1931 (incl.) astunute		Ülik. 1926—1936 (incl.) lõpetanute		
	P.	T.	Kokku	Arv	% gümnn. lõpet. arvust	Arv	% ülik. astunute arvust	% gümnn. lõpet. arvust
Pärnu õhtugümnaasium ¹⁾	25	1	26	20	77	12	60	46
Treffneri gümnaasium Tartus	386	—	386	275	71	98	36	25
Võru poegl. eragümnaasium ²⁾	137	—	137	57	42	26	46	19
Tartu vene gümnaasium	103	105	208	140	67	39	28	19
Tallinna „Koledž“	302	101	403	236	58	72	30	18
Vestholmi gümnn. Tallinnas	160	—	160	87	55	28	32	17
Tartu õhtugümnaasium	224	73	297	222	75	51	23	17
Pärnu linna poegl. gümnn.	188	—	188	70	36	30	43	16
Viljandi maakonna poegl. gümnn.	253	—	253	98	39	39	40	15
Tartu poegl. gümnaasium	228	—	228	114	50	31	27	14
Tallinna poegl. gümnn. (reaalkool)	404	—	404	194	48	51	26	13
Tartu tehnika ühisgümnaasium ²⁾	137	79	216	90	42	26	29	12
Gustav Adolfi gümnn. Tallinnas	247	—	247	103	41	30	30	12
Valteri saksa eragümnn. Tartus	73	87	160	90	55	21	22	12
Paide saksa eragümnn. ¹⁾	25	19	44	10	23	5	50	11
Viljandi saksa eragümnn.	38	23	61	24	39	7	29	11
Valga poegl. gümnaasium ²⁾	198	—	198	101	51	22	22	11
V.-Maarja ühisgümnn.	40	42	82	31	38	9	29	11
Rakvere poeglaste gümnn. ²⁾	161	—	161	54	34	17	32	11
Prantsuse Lütseum Tallinnas	17	12	29	5	17	3	60	10
Juudi Gümnn. Tallinnas	63	41	104	37	36	10	27	10
Tartu saksa ühisgümnn.	79	48	127	70	55	12	17	9
Eesti Noorsoo Kasv. Seltsi tütarl. erag. Tartus	—	330	330	164	50	30	18	9
Pärnu linna tütarl. gümnn.	—	233	233	51	22	21	41	9
Saksa poegl. „Doomkool“ Tallinnas	157	—	157	49	31	14	29	9
Laura ühisgümnn. Petserimaal ¹⁾	25	21	46	16	35	4	25	9
Räpina ühisgümnn. Võrumaal ¹⁾	60	34	94	27	29	8	30	9
Pärnu saksa ühisgümnn.	83	50	133	44	31	11	27	8
Põltsamaa ühisgümnn.	92	81	173	44	25	14	32	8
Kubu eragümnn. Tallinnas	25	101	126	38	30	10	27	8
Petseri gümnn. eesti osakond	57	36	93	48	52	7	15	8
Tallinna linna saksa poegl. gümnn.	149	—	149	35	24	11	31	7
Valga vene eragümnn. ¹⁾	12	16	28	14	50	2	14	7
Tallinna linna vene ühisg.	155	220	375	86	23	27	31	7
Kirsipuu eragümnn. Tallinnas ¹⁾	6	8	14	8	57	1	13	7
Tõrva ühisgümnn.	83	60	143	40	28	10	25	7
Tartu linna tüt. gümnn.	—	441	441	171	39	31	18	7
Otepää ühisgümnn. ¹⁾	74	70	144	37	26	10	27	7
Tallinna linna tüt. kommertsgümnn.	—	417	417	78	19	29	37	7
Kuressaare saksa eragümnn.	15	15	30	9	30	2	22	7
Tallinna linna I tüt. gümnn.	—	398	398	75	18	25	33	6
Saaremaa ühisgümnn.	139	120	259	38	15	15	40	6
Tallinna linna õhtugümnn. ¹⁾	97	175	272	74	27	16	22	6
Lenderi tüt. erag. Tallinnas	—	174	174	30	17	10	33	6
Saksa tüt. erag. „Eliisekool“	—	190	190	22	12	11	50	6
Tartu linna ühiskommertsgümnn.	93	177	270	100	37	13	13	5
Jõhvi ühisgümnn.	72	81	153	32	21	8	25	5
Kaarli eraühisg. Tallinnas ¹⁾	59	116	175	41	24	9	22	5

¹⁾ Suletud. ²⁾ Ühendatud teise kooliga.

Gümnaasium	Gümn. lõpetanute arv 1926—1931(incl.)			Ülik. 1926—1931 (incl.) astunute		Ülik. 1926—1936 (incl.) lõpetanute		
	P.	T.	Kokku	Arv	% gümn. lõpet. arvust	Arv	% ülik. astunute arvust	% gümn. lõpet. arvust
Tallinna vene eragümn.	48	71	119	22	19	6	27	5
Läti erag. Valgas	30	29	59	17	29	3	18	5
Tallinna linna II tüü. gümn.	—	319	319	44	14	15	34	5
Narva linna ühisgümn.	112	194	306	68	22	14	21	5
Viljandi linna ühisgümn. ²⁾	94	224	318	64	20	14	22	4
Läänemaa ühisgümn.	114	116	230	31	13	10	32	4
Valga tüü. gümn. ²⁾	—	188	188	53	28	8	15	4
Tapa ühisgümn.	38	60	98	13	13	4	31	4
Petseri gümn. vene osakond	56	73	129	29	23	5	17	4
Rakvere saksa gümn.	63	21	84	27	32	3	11	4
Paide ühisgümn.	122	160	282	47	17	10	21	4
Narva linna vene gümn.	99	139	238	38	16	8	21	4
Rakvere ühisgümn.	17	156	173	28	16	6	21	4
Ambla ühisgümn. ¹⁾	41	45	86	27	31	3	11	4
Viljandi Eesti Har. seltsi tüü. gümn.	—	310	310	47	15	10	21	3
Tallinna I. poegl. kommertsg.	124	—	124	20	16	4	20	3
Tehnikagümn. Tallinnas ¹⁾	195	4	199	23	12	6	26	3
Abja ühisgümnaasium ¹⁾	53	19	72	11	15	2	18	3
Vändra ühisgümnaasium	38	40	78	11	14	2	18	3
Võru eragümnaasium ²⁾	92	196	288	55	19	7	13	2
Türi ühisgümnaasium	38	56	94	5	5	2	40	2
Zeeh tüü. eragümn. Rakveres	—	146	146	15	10	3	20	2
Narva ühiskommertsg. ²⁾	32	29	61	12	20	1	8	2
Tallinna linna saksa tüü. gümn. ¹⁾	—	200	200	23	12	3	13	1
Paldiski ühisgümn. ¹⁾	39	42	81	9	11	1	11	1
Amoretti vene erag. Tallinnas ¹⁾	26	26	52	8	16	0	0	0
Kokku	6412	7058	13470	4244	32	1138	27	8
Rühmitusis.								
Poegl. gümnaasiumid (12 kooli)	2604	—	2604	1187	46	371	31	14
Lahusgümnaasiumid (23 kooli)	2604	3036	5640	1913	34	557	29	10
Kõik E.V. gümnaas. kokku (74 kooli)	6412	7058	13470	4244	32	1138	27	8
Ühisgümnaasiumid (51 kooli)	3808	4022	7830	2331	30	581	25	7
Tütarlaste gümn. (11 kooli)	—	3036	3036	726	24	186	26	6
Eesti õppekeelega gümn. (54 kooli)	5106	5684	10790	3450	31,9	943	27	8,7
Kõik E.V. gümn. kokku (74 kooli)	6412	7058	13470	4244	31,5	1138	27	8,4
Vähemusrahvuste gümn. (20 kooli)	1274	1373	2647	794	30	200	25	7,6
Täiskasvanute gümnaasiumid (4 kooli)	658	364	1022	551	54	151	27	15
Tartu gümn. (6 kooli)	858	985	1843	914	50	229	25	12
Eesti õppekeelega gümn. (54 kooli)	5106	5684	10790	3450	32	938	27	9
Tallinna gümn. (13 kooli)	1227	1549	2776	745	27	221	30	8
Provintsi gümn. (31 kooli)	2363	2789	5149	1240	24	337	27	7
Juudi gümnaas. (1 kool)	63	41	104	37	36	10	27	10
Vene gümn. (7 kooli)	499	650	1149	337	30	87	26	8
Vähemusrahvuste gümn. (20 kooli)	1274	1373	2647	794	30	200	25	7,6
Saksa gümn. (11 kooli)	682	653	1335	403	30	100	25	7,5
Läti gümn. (1 kool)	30	29	59	17	29	3	18	5

Vastutav toimetaja A. Kurvits.
Väljaandja: Haridusministeerium.

Riigi trükikoja trükk.
Tallinn, Niine t. 11.